ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ
Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Αθήνα, 18-05-2026

Αριθμός απόφασης: 2132

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ Α1
Ταχ. Δ/νση: Φιλαδελφείας 8 & Σάμου
Ταχ. Κώδικας: 104 40 - Αθήνα
Email: ded.ath@aade.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:
   - **α.** του άρθρου 72 του Ν. 5104/2024 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 58).
   - **β.** του άρθρου 10 της με αριθμό Δ. ΟΡΓ. Α 1125859 ΕΞ 2020/23-10-2020 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ με θέμα «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ)» (ΦΕΚ 4738/τ. Β΄ /26-10-2020), όπως αναριθμήθηκε, τροποποιήθηκε και ισχύει.
   - **γ.** της με αριθμό ΠΟΛ. 1064/12-04-2017 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ (ΦΕΚ 1440/τ. Β΄ /27-04-2017).
   - **δ.** της με αριθμό Α. 1165/22-11-2022 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ με θέμα «Υποβολή ενδικοφανών προσφυγών και αιτημάτων αναστολής του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν. 4987/2022), αποκλειστικά ψηφιακά μέσω διαδικτύου από το δικτυακό τόπο της ΑΑΔΕ» (ΦΕΚ 6009/τ. Β΄ /25-11-2022).
2. Τη με αριθμό ΠΟΛ. 1069/04-03-2014 εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.
3. Τη με αριθμό Δ.Ε.Δ. 1126366 ΕΞ 2016/30-08-2016 απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών με θέμα «Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής» (ΦΕΚ 2759/τ. Β΄ /01-09-2016).
4. Τη με ημερομηνία κατάθεσης **16-01-2026** και με αριθμό πρωτοκόλλου **...**ενδικοφανή προσφυγή της **.....**του **...**, Α.Φ.Μ. ..., κατοίκου ... Κρήτης, οδός... αρ. ..., Τ.Κ. ..., κατά της από 30-12-2025 απάντησης της Προϊσταμένης της Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου Κρήτης επί του με αριθμό ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου .../20251215/.../15-12-2025 αιτήματός της αναφορικά με τη διαδικασία «Χορήγηση επιδότησης με τη μορφή επιστροφής ποσού ενοικίου του άρθρου 70 του Ν. 5217/2025», καθώς και τα προσκομιζόμενα με αυτήν σχετικά έγγραφα.

5. Την ανωτέρω απάντηση της Προϊσταμένης της Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου Κρήτης επί του ως άνω ηλεκτρονικώς υποβληθέντος αιτήματος της προσφεύγουσας, της οποίας ζητείται η ακύρωση.
6. Τις απόψεις της Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου Κρήτης.
7. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Τμήματος Επανεξέτασης Α1, όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης.

Επί της από 16-01-2026 και με αριθμό πρωτοκόλλου ...ενδικοφανούς προσφυγής της .....του ..., μετά τη μελέτη και την αξιολόγηση όλων των υφιστάμενων στο σχετικό φάκελο εγγράφων και των προβαλλόμενων λόγων της ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμαστε τα ακόλουθα:

Με την από 30-12-2025 απάντηση της Προϊσταμένης της Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου Κρήτης επί του με αριθμό ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου .../20251215/.../15-12-2025 αιτήματος της προσφεύγουσας αναφορικά με τη διαδικασία «Χορήγηση επιδότησης με τη μορφή επιστροφής ποσού ενοικίου του άρθρου 70 του Ν. 5217/2025», με το οποίο η τελευταία ζητούσε την επιστροφή ενοικίου για τη φοιτητική κατοικία του τέκνου της, την οποία δεν έλαβε δεδομένου και του θανάτου την ...-11-2025 του μισθωτή συζύγου της και πατέρα του τέκνου της, ..., επισημάνθηκε ότι:
«Έπειτα από τηλεφωνική επικοινωνία με την Δ.Ε.Α.Φ. Φ.Π. μας ενημέρωσαν ότι δεν υπάρχει η δυνατότητα επιστροφής ενοικίου για τη φοιτητική κατοικία του τέκνου σας λόγω θανάτου του μισθωτή πατέρα ... ...την ...-11-2025. Ευχαριστούμε που επικοινωνήσατε με τη Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου. Παραμένουμε πάντα στη διάθεσή σας.».

Η προσφεύγουσα, με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή, ζητά την ακύρωση της ως άνω προσβαλλόμενης απάντησης της Προϊσταμένης της Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου Κρήτης επί του ανωτέρω ηλεκτρονικώς υποβληθέντος αιτήματός της και την επανεξέταση του αιτήματός της αυτού σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, ισχυριζόμενη ότι «*δεν υφίσταται καμία διάταξη Νόμου που να προβλέπει ότι το δικαίωμα επιστροφής ενοικίου χάνεται λόγω θανάτου*».

Επειδή, με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 72 «Ενδικοφανής προσφυγή» του Ν. 5104/2024 ορίζεται ότι:
«*1. Ο υπόχρεος, εφόσον αμφισβητεί οποιαδήποτε πράξη που έχει εκδοθεί σε βάρος του από τη Φορολογική Διοίκηση ή σε περίπτωση σιωπηρής άρνησης, οφείλει να υποβάλει ενδικοφανή προσφυγή με αίτημα την επανεξέταση της πράξης στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών της Φορολογικής Διοίκησης. Η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται στην Υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης που εξέδωσε την πράξη ή παρέλειψε την έκδοσή της και αναφέρει τους λόγους και τα έγγραφα στα οποία ο υπόχρεος βασίζει το αίτημά του. Η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται από τον υπόχρεο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης σε αυτόν ή από τη συντέλεση της παράλειψης. Η προθεσμία αυτή ορίζεται σε εξήντα (60) ημέρες για φορολογούμενους κατοίκους εξωτερικού. Οι ανωτέρω προθεσμίες αναστέλλονται κατά το χρονικό διάστημα από 1η έως 31η Αυγούστου.*
Η υποχρέωση άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής δεν ισχύει στις περιπτώσεις των διαφορών που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Προέδρου Πρωτοδικών του Διοικητικού Πρωτοδικείου,

σύμφωνα με την περ. δ της παρ. 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Ν. 2717/1999, Α 97).».

Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 2 «Αντικείμενο» του Ν. 5104/2024 ορίζεται ότι:
«*Αντικείμενο του παρόντος είναι η συστηματοποίηση των φορολογικών διαδικασιών σε ενιαίο Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας που καλύπτει τους παρακάτω φόρους και δημόσια έσοδα:*
α) Φόρο Εισοδήματος.
β) Φόρο Προστιθέμενης Αξίας.
γ) Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων.
δ) Φόρο Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από Τυχερά Παίγνια.
ε) Φόρους, τέλη, εισφορές ή χρηματικές κυρώσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Α του Κώδικα και κάθε άλλο φόρο, τέλος, εισφορά ή χρηματική κύρωση για τον προσδιορισμό (βεβαίωση) ή την είσπραξη των οποίων, κατά την 1η Ιανουαρίου 2014, εφαρμόζονται ανάλογα οι αντίστοιχες διατάξεις των φορολογιών των περ. α) και β).
στ) Χρηματικές κυρώσεις και τόκους, οι οποίοι προβλέπονται από τον Κώδικα.».

Επειδή, με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 84 «Μεταβατικές διατάξεις» του Ν. 5104/2024 ορίζεται ότι:
«*4. Πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των Ν. 4174/2013 (Α 170) και 4987/2022 (Α 206) εξακολουθούν να ισχύουν.*».

Επειδή, σύμφωνα με τη με αριθμό ΠΟΛ. 1064/12-04-2017 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ με θέμα «Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 63 του Ν. 4174/2013 (Ειδική Διοικητική Διαδικασία - Ενδικοφανής προσφυγή), καθορισμός λεπτομερειών για τη λειτουργία της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), την εφαρμοστέα διαδικασία και τον τρόπο έκδοσης των αποφάσεων αυτής και ρύθμιση ζητημάτων καταβολής και αναστολής καταβολής του οφειλόμενου ποσού σε περίπτωση άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής» (ΦΕΚ Β 1440/27-04-2017) επί των ομοίου περιεχομένου διατάξεων των άρθρων 2 και 63 του Ν. 4174/2013:
«***ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'***
Άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής κατά το άρθρο 63 Ν. 4174/2013
Άρθρο 1
Ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών στο πλαίσιο της ειδικής διοικητικής διαδικασίας
1. Ο υπόχρεος, εφόσον αμφισβητεί πράξεις, ρητές ή σιωπηρές, που εκδίδονται ή συντελούνται από 1.1.2014 και εφεξής, σε βάρος του από τη Φορολογική Διοίκηση ***και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας*** *(άρθρο 2 του Ν. 4174/2013) οφείλει, πριν από την προσφυγή του στη Διοικητική Δικαιοσύνη, να ασκήσει ενδικοφανή προσφυγή ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με αίτημα επανεξέτασης στο πλαίσιο της ειδικής διοικητικής διαδικασίας, με την επιφύλαξη των οριζομένων στο β εδ. της παρ. 1 του άρθρου 35 και στο στ εδ. της παρ. 1 του άρθρου 63 του Κ.Φ.Δ..*».

Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 72 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας συνάγεται σαφώς ότι σκοπός της θέσπισης της διαδικασίας της ενδικοφανούς προσφυγής

είναι, μεταξύ άλλων, η λειτουργία ενός σταδίου προελέγχου για εκείνες τις υποθέσεις που πρόκειται να εισαχθούν ενώπιον της δικαιοσύνης με το ένδικο βοήθημα της προσφυγής, κατά συνέπεια, στο πεδίο εφαρμογής της ενδικοφανούς προσφυγής υπάγονται οι πράξεις, οι οποίες με βάση το προϊσχύον καθεστώς προσβάλλονταν απευθείας στα δικαστήρια με το ένδικο βοήθημα της προσφυγής (άρθρο 63 επ. Κ.Δ.Δ.).

Επειδή, εντούτοις, ενόψει των ανωτέρω διατάξεων, καθίσταται σαφές ότι **η ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) ασκείται μόνο κατά πράξεων των φορολογικών αρχών, οι οποίες υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής (αντικείμενο) του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας**, όπως ισχύει.

Επειδή, με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 63 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Ν. 2717/1999) ορίζεται ότι:
«*1. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται σε ειδικές διατάξεις του Κώδικα, οι εκτελεστές ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις, από τις οποίες δημιουργούνται κατά νόμο διοικητικές διαφορές ουσίας, υπόκεινται σε προσφυγή.*».

Επειδή, στην έννοια «οποιασδήποτε πράξης» που έχει εκδοθεί σε βάρος υπόχρεου, εντάσσονται οι πράξεις προσδιορισμού κύριου ή πρόσθετου φόρου, προστίμου, προσαυξήσεων, ή και τελών ή η πράξη επιβολής οποιασδήποτε κυρώσεως για παράβαση της φορολογικής εν γένει νομοθεσίας που έχει εκδοθεί σε βάρος του ακόμα και η απόρριψη εν όλω ή εν μέρει συγκεκριμένου αιτήματός του από τη φορολογική αρχή που αναφέρεται σε φορολογική διαφορά.

Επειδή, από τις προπαρατεθείσες διατάξεις συνάγεται ότι η επανεξέταση των πράξεων της Διοίκησης στο στάδιο της ενδικοφανούς προσφυγής καταλαμβάνει μόνο τις περιπτώσεις αμφισβήτησης εκτελεστών ατομικών διοικητικών πράξεων ή παραλείψεων εκ των οποίων απορρέουν διαφορές ουσίας, που αναφύονται στο στάδιο προσδιορισμού των οικονομικών βαρών (π.χ. πράξη καταλογισμού φόρου ή προστίμου).

Επειδή, επομένως, η ενδικοφανής προσφυγή ασκείται παραδεκτώς μόνο κατά εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών (ΣτΕ 577/2004, ΣτΕ 3785/2006, ΣτΕ 3693/2008, ΣτΕ835/2010, ΣτΕ 3502/2011).

Επειδή, κατά τα ανωτέρω, στην εξεταζόμενη υπόθεση, οι αναφυόμενες από την προβλεπόμενη από τις προαναφερθείσες διατάξεις επιστροφή ενοικίου διαφορές **δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής (αντικείμενο) του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας**, η δε προσβαλλόμενη από 30-12-2025 απάντηση της Προϊσταμένης της Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου Κρήτης επί του με αριθμό ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου .../20251215/.../15-12-2025 αιτήματος της προσφεύγουσας περί επιστροφής ενοικίου **δεν υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 72 του Ν. 5104/2024 (ΚΦΔ) δεδομένου ότι έχει πληροφοριακό χαρακτήρα και δεν επιφέρει καμία απολύτως έννομη συνέπεια στην προσφεύγουσα και, ως εκ τούτου, στερείται εκτελεστότητας** και προσβάλλεται απαραδέκτως.

Επειδή, σύμφωνα με τα ανωτέρω, η Υπηρεσία μας στερείται αρμοδιότητας για την εξέταση της υπόθεσης και συνεπώς η κρινόμενη ενδικοφανής προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαραδέκτως ασκηθείσα.

Α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

Την **απόρριψη** της με ημερομηνία κατάθεσης **16-01-2026** και με αριθμό πρωτοκόλλου ...ενδικοφανούς προσφυγής της .....του ... με Α.Φ.Μ. ... ως **απαράδεκτης**.

Εντελλόμεθα όπως αρμόδιο όργανο κοινοποιήσει με τη νόμιμη διαδικασία την παρούσα απόφαση στην υπόχρεη.

Ακριβές Αντίγραφο	**ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ**
Ο/Η Υπάλληλος του Τμήματος Διοικητικής Υποστήριξης	**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩ ΣΚΟΥΡΑ**

Σ η μ ε ί ω σ η : Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.